

Overview of Sefer Malachi

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Education Scholar, Ben Porat Yosef Yeshiva Day School

1. תוספתא סוטה יג:

משמתו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי פסקה רוח הקודש מישראל.

2. אבן עזרא מלאכי א:

י"א שהוא עזרא ולפי דעתי שהוא שמו כאשר הוא כתוב והוא סוף הנביאים ובעבור זה הזהיר זכרו תורת משה עבדי כי במותו נפסקה הנבואה מישראל.

3. רד"ק מלאכי א:

חגי זכריה ומלאכי הם שנבאו בבית שני ובחגי זכריה נכתב זמן נבואתם ובמלאכי לא נכתב ואפשר שהיה האחרון שבהם וכן יראה כי לא נזכר בדבריו בנין הבית כמו שנזכרו חגי וזכריה... ורז"ל אמרו מלאכי זה עזרא ולא מצאנו בשום מקום שקראו נביא אלא עזרא הסופר...

4. מלאכי ג:

הנני שלח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא אמר ה' צב-אות:

5. מגילה טו.

אמר רב נחמן: מלאכי זה מרדכי, ולמה נקרא שמו מלאכי שהיה משנה למלך. מיתבי: ברוך בן נריה, ושריה בן מעשיה ודניאל, ומרדכי בלשן, וחגי, זכריה ומלאכי כולן נתנבאו בשנת שנים לדריוש! תיבתא. תניא, אמר רבי יהושע בן קרחה: מלאכי זה עזרא, וחכמים אומרים: מלאכי שמו. אמר רב נחמן: מסתברא כמאן דאמר מלאכי זה עזרא, דכתיב בנביאות מלאכי: (מלאכי ב') בגדה יהודה ותועבה נעשתה בישראל ובירושלם כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת אל נכר, ומאן אפריש נשים נכריות? עזרא.

6. מלאכי א:א-ה

(א) משא דברה' אלי ישראל ביד מלאכי: (ב) אהבתי אתכם אמר ה' ואמרתם במה אהבתנו הלוא אח עשו ליעקב נאם ה' ואהב את יעקב: (ג) ואת עשו שנאתי ואשים את הריו שממה ואת נחלתו לתנות מדבר: (ד) כיתאמר אדום רשענו ונשוב ונבנה חרבות כה אמר ה' צב-אות ה'מה יבנו ואני אהרוס וקראו להם גבול רשעה והעם אשר זעם ה' עד עולם: (ה) ועיניכם תראינה ואתם תאמרו יגדל ה' מעל לגבול ישראל:

7. מלאכי א:ו-י

(ו) בן יכבד אב ועבד אדניו ואם אב אני איה כבודי ואם אדונים אני איה מוראי אמר ה' צב-אות לכם הפהנים בוזי שמי ואמרתם במה בוזינו את שמך: (ז) מגישים עלימזבחי לחם מגאל ואמרתם במה גאלנו בואמרכם שלחן ה' נבזה הוא... (י) מי גם בכם ויסגר דלתים ולא תאירו מזבחי חנם אירלי חפץ בכם אמר ה' צב-אות ומנחה לא ארצה מידכם:

8. מלאכי ב: ה-ח

(ה) בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם וְאֶתְנַסְּלוּ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְנֵי שְׁמִי נַחַת הוּא : (ו) תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ וְעוֹלָה לֹא־נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו בְּשְׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הַלֶּךְ אֶתִּי וְרַבִּים הִשִּׁיב מֵעוֹן : (ז) כִּי־שִׁפְתַי כִּהֵן וְשִׁמְרוּדְעַת וְתוֹרָה יִבְקֹשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלֶּאֲדָה הִ' צָב-אוֹת הוּא : (ח) וְאַתֶּם סִרְתֶּם מִן־הַדָּרֶךְ הַכְּשֻׁלְתֶּם רַבִּים בְּתוֹרָה שְׁחַתֶּם בְּרִית הַלְוִי אָמַר ה' צָב-אוֹת :

9. מלאכי ב: י-יא

(י) הֲלוֹא אֲב אֶחָד לְכַלְנוּ הֲלוֹא א-ל אֶחָד בְּרָאֵנוּ מִדּוֹעַ נִבְגַּד אִישׁ בְּאָחִיו לְחַלֵּל בְּרִית אֲבֹתֵינוּ : (יא) בְּגָדָה יְהוּדָה וְתוֹעֵבָה נִעֲשֶׂתָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִירוּשָׁלַם כִּי חָלַל יְהוּדָה קֹדֶשׁ הִ' אֲשֶׁר אָהַב וּבָעַל בְּתַאֲל גֵּכָר : ...

10. מלאכי ג: יג-כ

(יג) חֲזָקוּ עָלַי דְּבַרְיֶכֶם אָמַר ה' וְאַמְרֹתֶם מִהֲנִדְבַרְנוּ עָלֶיךָ : (יד) אֲמַרְתֶּם שׁוּא עֲבַד אֶ-לֵקִים וּמִהֲבָצַע כִּי שָׁמְרָנוּ מִשְׁמֵרְתוֹ וְכִי הִלְכָנוּ קְדֻרָנִית מִפְּנֵי הִ' צָב-אוֹת : (טו) וְעַתָּה אֲנַחְנוּ מֵאֲשֵׁרִים זָדִים גַּם־נִבְנוּ עֲשֵׂי רָשָׁעָה גַם בָּחֲנוּ אֶ-לֵקִים וַיִּמְלְטוּ : ... (יח) וְשִׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע בֵּין עֲבַד אֶ-לֵקִים לְאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ : (יט) כִּי־הִנֵּה הַיּוֹם בָּא בַּעַר כְּתַנּוֹר וְהָיוּ כָל־זָדִים וְכָל־עֲשֵׂה רָשָׁעָה קִשׁ וְלֹהֵט אֹתָם הַיּוֹם הַבֹּא אָמַר ה' צָב-אוֹת אֲשֶׁר לֹא־יִעֲזֹב לָהֶם שָׁרֵשׁ וְעֵנָף : (כ) וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צָדָקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ וּיְצַאֲתֶם וּפְשָׁתֶם כְּעִגְלֵי מִרְבֵּק : ...

11. מלאכי ג: כב-כד

(כב) זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֵי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחָרֵב עַל־כִּלְיִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים : (כג) הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת־אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם הִ' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא : (כד) וְהִשִּׁיב לֵב־אֲבוֹת עַל־בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל־אֲבוֹתָם פְּרָאֲבוּא וְהִפִּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חָרָם :

12. שבת פח.

(שמות יט) וּיְתִיצְבוּ בַתְּחִיתֵי הַהָר , אָמַר רַב אַבְדִּימִי בַר חַמָּא בַר חַסָּא : מִלְמַד שַׁכְּפָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם אֶת הַהָר כְּגִיגִית , וְאָמַר לֵהֶם : אִם אַתֶּם מַקְּבָלִים הַתּוֹרָה מוֹטָב , וְאִם לֹא שֶׁמֶ תְּהֵא קְבוּרַתְכֶם . אָמַר רַב אַחָא בַר יַעֲקֹב : מַכָּאן מוֹדַעָא רַבָּה לְאוּרִייתָא . אָמַר רַבָּא : אָף עַל פִּי כּוֹן , הַדּוֹר קִבְלוּהָ בִימֵי אַחְשׁוּרוּשׁ . דְּכַתִּיב (אֶסְתֵּר ט) קִימוּ וּקְבִלוּ הַיְהוּדִים , קִימוּ מִהָשִׁיב מִהָשִׁיב לֵב .

13. סנהדרין כא :

רַבִּי יוֹסֵי אֹמַר : רַאֲוִי הָיָה עֲזָרָא שְׁתִּינְתָן תּוֹרָה עַל יְדוֹ לְיִשְׂרָאֵל , אֵילְמַלָּא (לֹא) קִדְמוּ מִשָּׁה .